מתני' [א]מכולם היה נוטל אחד מעשרה תרומה שנאמר [1]והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה' [ב]אחד שלא יטול פרוס מכל קרבן שיהו כל הקרבנות שוות שלא יטול מקרבן על חבירו [1]לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה והשאר נאכל לבעלים: **גמ'** תנו רבנן והקריב ממנו מן המחובר אחד [ב]שלא יטול פרוס מכל קרבן שיהו כל הקרבנות שוות שלא יטול מן הקרבן על חבירו תרומה לה' איני יודע מכמה היא הריני דן נאמר כאן תרומה ונאמר בתרומת מעשר [2]תרומה מה להלן אחד מעשרה אף כאן אחד מעשרה או כלך לדרך זו נאמר כאן תרומה ונאמר בבכורים [3]תרומה מה להלן אין לה שיעור אף כאן אין לה שיעור נראה למי דומה דנין תרומה שאין אחריה תרומה מתרומה שאין אחריה תרומה ואל יוכיח בכורים שיש אחריהן תרומה או כלך לדרך זו דנין תרומה הנאכלת במקום קדוש מתרומה הנאכלת במקום קדוש ואל תוכיח תרומת מעשר שנאכלת בכל מקום תלמוד לומר ממנו תרומה לה' וכתיב בתרומת מעשר ממנו [ג]תרומה לגזירה שוה למדנו לתרומה שהיא אחד מעשרה אבל איני יודע מכמה היא חלה הריני דן נאמר כאן לחם ונאמר להלן בשתי הלחם [4]לחם מה להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה או כלך לדרך זו נאמר כאן לחם ונאמר בלחם הפנים [5]לחם מה להלן שני עשרונות אף כאן שני עשרונות נראה למי דומה דנין מנחה הבאה חמץ עם הזבח ממנחה הבאה חמץ עם הזבח ואל יוכיח לחם הפנים שאינו בא חמץ עם הזבח או כלך לדרך זו דנין מנחה הבאה מארץ וחוצה לארץ מן החדש ומן הישן ממנחה הבאה מארץ וחוצה לארץ מן החדש ומן הישן ואל יוכיחו שתי הלחם שאין באות אלא מן החדש ומן הארץ תלמוד לומר [4]ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתים [ג]שאין תלמוד לומר תביאו ומה תלמוד לומר תביאו שכל מה שאתה מביא ממקום אחר הרי הוא כזה מה להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה [ד] אי מה להלן שני עשרונות אף כאן שני עשרונות [ד]תלמוד לומר תהיינה למדנו עשרה לחמץ עשרה למצה מנין תלמוד לומר [6]על חלות לחם חמץ נגד חמץ הבא מצה נמצאו עשרים עשרונות לחמי תודה עשרה לחמץ ועשרה למצה יכול עשרה שבמצה לא יהו כולן אלא ממין אחד תלמוד לומר [7]אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה [ה] חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן סלת מרבכת וגו' נמצאו שלשה עשרונים ושליש לכל מין ומין ושלש חלות לעשרון ונמצאו לחמי תודה ארבעים נוטל מהן ארבע ונותן לכהן והשאר נאכלים לבעלים אמר מר והקריב ממנו מן המחובר אלא מעתה דכתיב [8]ואת כל חלבו ירים ממנו התם מאי מחובר איכא כדרב חסדא דאמר רב חסדא אמר אבימי [ג]שלא ינתח בשר קודם שיטול אימורין אמר מר נאמר כאן תרומה ונאמר בתרומת מעשר תרומה ונילף מתרומת [9]מדין [ו]דנין תרומה הנוהגת לדורות מתרומה הנוהגת לדורות ואל תוכיח תרומת מדין שאינה נוהגת לדורות ונילף מתרומת [10]חלה תנא דבי ר' ישמעאל דנין דבר שנאמר בו ממנו [ג] [ז](תרומת ה') מדבר שנאמר בו תרומה לה') לאפוקי תרומת חלה דלא נאמר בו ממנו תרומה לה' בעי רבא תרומת לחמי תודה חייבין עליהן מיתה וחומש או אין חייבין עליהן מיתה וחומש כיון דאיתקש לתרומת מעשר כתרומת מעשר דמי או דלמא [11]בו וחמשיתו מיעט רחמנא מדמעת או אינה מדמעת [ז]תיקו אמר מר ת"ל תהיינה מאי תלמודא

אמר

מתני' מכולן. (א) לחמי תודה היה נוטל אחד מעשרה: **שיהיו כל הקרבנות.** שבלחמי תודה שוין בהפרשת תרומה: **שלא יטול מקרבן.** זה תרומה על חבירו שלא יטול (ב) מזה שנים ומזה לא כלום משום דבעינן שלא יטול מקרבן על חבירו: **גמ' מן המחובר.** דבעינן שיהו כל החלות כיחד בשעת תרומה: **איני יודע מכמה.** חלות הוא נוטל אחת: **בבכורים תרומה.** דאמר מר (פסחים לו:) ותרומת ידך (דברים יב) אלו הבכורים: **מה תרומה דבכורים אין לה שיעור.** כדאמרינן (פאה פ"א מ"א) אלו דברים שאין להם שיעור הפאה והבכורים דכמה שירצה מביא: **שאין אחריה תרומה.** דכיון שנטל תרומת מעשר אין מפרישין שוב ממנה תרומה אחרת: **שיש אחריה תרומה.** שהרי עדיין יש לו להפריש כל תרומותיו: **דנין.** (ג) תרומת לחמי תודה הנאכלת במקום קדוש שנאכלת בירושלים מתרומת בכורים הנאכלת בירושלים: **תלמוד לומר ממנו.** (ויקרא ז) אחד מכל קרבן תרומה לה' לג"ש דכתיב בלחמי תודה ממנו תרומה לה' ונאמר בתרומת מעשר (במדבר יח) והרמותם ממנו תרומת ה' מעשר וגו': **אבל איני יודע מכמה.** קמח הוא עושה החלה של חמץ: **נאמר כאן לחם.** חמץ [ו]. תודה ושתי הלחם כאין מנחת חמץ עם הזבח: **מה להלן עשרון לחלה.** דכתיב (ויקרא כג) (שנים ושני) [ו] עשרונים (ד) וגו': לחמי תודה ולחם הפנים באות מארץ ומח"ל ושתי הלחם אין באות אלא מן הארץ דכתיב בהו (שם כג) ממושבותיכם תביאו לחם תנופה מה תלמוד לומר תביאו שהרי כבר נאמר (שם) והקרבתם מנחה חדשה ומאי למימר ממושבותיכם לחם תנופה ומה תלמוד לומר תביאו שכל שאתה מביא ממקום אחר כעין זה חמץ ועם הזבח יהיו כזה: **אי מה להלן.** בשתי הלחם שני עשרונים ותו לא אף כאן שתי עשרונים ותו לא: **תלמוד לומר תהיינה.** יתירה לרבויי היא. ואף על גב דכתיב בשתי הלחם יליף לתודה דלחם איתו ענין לב' הלחם דהא כתיב שתי עשרונים תנהו ענין לחמץ שבתודה דליהוו עשרה עשרונים: **למדנו י' לחמץ.** משתי הלחם שהוא חמץ (ה) ד] תהיינה (ו) בחמץ כתיב י' למצה מנין: **נגד חמץ** ה] (ט) **הבא.** דכמה שמביא סולת לצורך חמץ (ו) הבא מצה: **י' לחמץ.** נפקא לן משתי הלחם י' למצה מדרשא ו] לנגד חמץ הבא מצה: **תלמוד לומר אם על תודה וגו'.** בהאי קרא כתיב ג' מיני מצה: **מן המחובר.** משמע שיהא הכל שלם המ' חלות שלם והתרימה דבשעת תרומה יהא הכל שלם והיינו דפריך אלא מעתה וכו' הכא ז] (נמי) מאי מחובר איכא (ז) דקס"ד שהוא מנותח בשעת שנוטל החלב: **שלא ינתח בשר קודם כו'.** וכה"ג הוי מחובר בשעת הפרשה: **ונילף מתרומת מדין.** דהויא אחד מנ': **ונילף מתרומת חלה.** דהוי אחד מארבעים ושמונה: **בו וחמשיתו כו'.** ומתו בו ולא באחר וחמשיתו ולא על אחר: **מדמעת.** כשאר תרומה שאם נפלה לתוך חולין שיהא צריך להעלותה באחד ומאה דגבי דימוע לא אשכחן מיעוט בקרא: **מאי תלמודא.** היכי משמע מן תהיינה י' עשרונות:

רש"י כת"י

מתני' נוטל אחד. הכהן נוטל אחד מעשרה תרומה: **שיהיו כל הקרבנות.** כל המינין יהיו שוין עשר חלות: **שלא יטול.** תרומה: **מקרבן על חבירו.** שאם היה ממין זה חמשה וממין זה חמשה עשר לא מפריש מזה על זה: **גמ' מן המחובר.** שיהיה כולן בכלי אחד ליטול תרומה: **איני יודע מכמה.** חלות הוא נוטל אחד: **ונאמר בתרומת מעשר תרומה.** והרמותם ממנו תרומת ה' לכהן ובלוים כתיב האי קרא במעשר מן המעשר: **בכורים יש אחריהם תרומה.** דלאחר שהביא בכורים כשהוא קוצר תבואתו מפריש תרומה ומעשרות: **[במקום קדוש].** לחמי תודה ובכורים אין נאכלין אלא בירושלים דכתיב (כ) לא תוכל לאכול בשעריך [וגו'] ונדבותיך ותרומת ידך: **שאין ת"ל תביאו.** דהא לעיל מיניה כתיב והקרבתם מנחה חדשה והוי מצי למכתב ממושבותיכם לחם תנופה: **שכל הבאות שאתה מביא.** הדומות [לזה] שבאין חמץ: **יהיו כזה.** עשרון לחלה: **אי.** דרוש לכך גיסא מה בשתי הלחם שתי עשרונות ותו לא אף כאן בחמץ שבתודה שני עשרונים לעשר חלות: **ת"ל.** בשתי הלחם תהיינה. ולקמן מפרש מאי תלמודא ומפרש דמריבוי דשני יודין דריש חד יו"ד דתהיינה דתביאו לחם דאוקימנא בלחמי תודה קאי דלאי אשתי הלחם לא מצי למכתב יו"ד דהא שתים שני עשרונים כתיבי (ל): **ת"ל על חלות (מצות) לחם חמץ.** ולעיל מיניה כתיב והקריב על זבח התודה חלות מצות וסמיך ליה על חלות לחם חמץ: **אם על תודה.** דשלשה מינין כתיבי בקרא: **מאי מחובר איכא.** דס"ד דקא פריך דתחלה היה מנתח הבשר ואח"כ האימורים: **מתרומת מדין.** נפש אחת מחמש מאות: **תרומת חלה.** דקיי"ל (מ) אחד מכ"ד: (בכורים) [תרומת חלה] **לא כתיב בהו ממנו.** אבל לחמי תודה ותרומת מעשר כתיב בהו ממנו: **חייבין עליהן מיתה.** במזיד וקרן וחומש בשוגג זר האוכלה: **כתרומת מעשר דמי.** דתרומה מעליא היא וחייב: **או דלמא.** מיעט רחמנא גבי תרומת תבואה ומתו בו כי יחללוהו בו חייב מיתה ולא בתרומה אחרת: **וחמישיתו.** ואת אשר חטא מן הקדש ישלם וחמישיתו יוסיף עליו חמישיתו דהאי ולא חמישיתו דאחרינא:

והקריב ממנו מן המחובר. פירש בקונטרס שיהיו כולן בכלי אחד כשיטול התרומה ונראה דאין צריך אלא מוקף בעלמא כמו ממנו דכתיב גבי תרומה (במדבר יח) ובהקומץ רבה (לעיל כו.) משמע כפירוש הקונט' דדרשינן גבי מנחה והרים ממנו בקומצו מן המחובר שלא יביא עשרון בשני כלים ויקמוץ ומיהו התם נמי בעי נגיעה כדאיתא בההיא שמעתא גופה דאפי' בכלי אחד אי לא נגע מיבעיא לן התם בעשרון שחלקו בכיסא מהו לקמוץ מזה על זה לצרף דאורייתא או דרבנן: **ואל** יוכיחו בכורים שיש אחריהם תרומה. ומהאי טעמא נמי ליכא למילף מתרומה גדולה: **מאי** מחובר איכא. פירש בקונטרס דס"ד דהאי דפריך דבתחילה היה מנתח הבשר ואחר כך נוטל האימורים וקשה דלאכתי יכול להקיף או בכלי אחד כדפירש לעיל בקונטרס ונראה לפרש דפריך למה לי קרא דפשיטא דמחובר הוא:

אמר

עין משפט נר מצוה

ז א מיי' פ"ט מהל' מעה"ק הלכה כא:
ב [מיי' שם הלכה כב]:
ח ג מיי' שם הלכה ו:
ט ד מיי' שם הלכה יג ופסק לקולא ועי' בכ"מ:

◆

מוסף רש"י

אחד שלא יטול פרוס. וכתיב אחד שלא יתן לו פריסה (פסחים לז.). **שלא יטול מקרבן על חבירו.** דמכל מין ומין בעי למישקל חדא חדא, מחמץ חדא ומחלות חדא ומרקיקין חדא ומרבוכה חדא, אבל לא שקיל מחד מין בלבד על חלאתא (נדרים יב.). **שכל מה שאתה מביא ממקום אחר.** חמץ יהא מה עשרון לחלה, להביא לחמי תודה כדדרשינן ליה בפרק התודה (להלן פג: בכתי"י).

◆

רבינו גרשום

שלא יטול מקרבן על חברו. שלא יטול ד' חלות תרומה ממין אחד על השאר: ממנו מן המחובר. שיהו כל חלות לפניו בשעת תרומה. ושיהו שלימין: בבכורים תרומה. כדאמ' ותרומת ידך אלו הבכורים: ממנו תרומה לג"ש: אחת מעשר. תרומת מעשר. שאין ת"ל תביאו. שהרי כבר נאמר והקרבתם מנחה חדשה לה': ממושבותיכם תביאו לחם התנופה ומה ת"ל תביאו שכל וכו': אי מה להלן בשתי הלחם שני עשרונין ותו לא אף כאן ב' עשרונין ותו לא ת"ל תהיינה. דחד יו"ד יתירא למילף דהוו עשרה עשרונין: והקריב ממנו. מן המחובר: ונילף מתרומת מדין. אחד מחמשים: מתרומת חלה: דכתיב חלה תרימו תרומה והיא א' מכ"ד: או דילמא בו וחמישיתו. בו ומתו בו ולא באחר. וחמישיתו ולא על אחר: מדמעת או אינה מדמעת. דההוא לא מיעט:

◆

שיטה מקובצת

א] [אי מה להלן שני עשרונות]. אשתי הלחם קאי [ונראה] לפרש ת"ל תהיינה דהוא ריבוי [וכיון] דכתיב בה ריבויי ויש לפנינו לדון [להשוות] דיניהם יש לנו לדון המרבה וא"כ נדון מה להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה: ב] תיבות חלות מצות כו' סולת מרבכת נמחק: ג] ממנו תרומה לה': ד] דתהיינה בחמץ: ה] הבא מצה: ו] מדרשא דנגד:

מסורת הש"ס

א) נדרים יב: [לעיל עו. פסחים לז: נדה ו: לקמן עח:], ב) ב"ח תרומת, ג) [לקמן פג: זבחים נז:], ד) [עי' בספר קרבן אהרן דף כ"ה ע"ב ת"ס ועי' ל"ק], ה) [תרומה לה' מדבר שנאמר בו ממנו תרומת ה' כצ"ל], ו) צ"ל על חלת לחם חמץ והפ"ד ואח"כ ד"ה מה להלן עשרון כו' עשרונים כו' והפ"ד ואח"כ ד"ה מנחה תודה וכו'. ל"ק, ז) [שמות טז], ח) צ"ל ותהיינה. ל"ק, ט) צ"ל הביא מצה דכמה שמביא סלת לצורך חמץ הביא לצורך מצה והפ"ד. ל"ק, י) ל"ק מ"ז, כ) דברים יב, ל) [ויקרא כג], מ) חלה פ"ב מ"ז.

◆

תורה אור השלם

1. והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה ליי לכהן הזרק את דם השלמים לו יהיה: ויקרא ז יד
2. כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו ליי תרומה נתתי ללוים לנחלה על כן אמרתי להם בתוך בני ישראל לא ינחלו נחלה: במדבר יח כד
3. לא תוכל לאכל בשעריך מעשר דגנך ותירשך ויצהרך ובכרת בקרך וצאנך וכל נדריך אשר תדר ונדבתיך ותרומת ידך: דברים יב יז
4. ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרנים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים ליי: ויקרא כג יז
5. ונתת על המערכת לבנה זכה והיתה ללחם לאזכרה אשה ליי: ויקרא כד ז
6. על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו: ויקרא ז יג
7. אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן: ויקרא ז יב
8. ואת כל חלבו ירים ממנו והקטיר המזבחה: ויקרא ד יט
9. ממחציתם תקחו ונתתה לאלעזר הכהן תרומת יי: במדבר לא כט
10. והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה ליי: במדבר טו יט
11. ושמרו את משמרתי ולא ישאו עליו חטא ומתו בו כי יחללהו אני יי מקדשם: ויקרא כב ט

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מכולן מכל לחמי: (ב) ד"ה שלא וכו' שלא יטול מן אחד שנים ומזה: (ג) ד"ה דנין תרומה הנאכלת כו' לחמי תודה: (ד) ד"ה מה להלן וכו' וגו' הפ"ד ואח"כ מ"ה מנחה הבא מן הארץ כו' לחמי תודה: (ה) ד"ה למדנו וכו' דתהיינה: (ו) ד"ה נגד וכו' לצורך חמץ תביא לצורך מצה: (ז) ד"ה מן המחובר וכו' מאי מחובר איכא שהרי מנותח:

◆

גליון הש"ס

גמ' דנין תרומה הנוהגת לדורות. עיין יומא דף ע"ה תוס' ד"ה מתרומת: